

När som vattnen öppnas därhemma....

...eller hurusom Speditören, Arkitekten och Advokaten vaknade ur vinteridet för att begå fiskepremiären i ån, genom att doppa Speditören favoritfluga I remember Elvis Presley i densamma

Så långt kraftstationernas laxtrappor tillåter, tar sig laxen upp i Ån. Längre upp finns fortfarande en öringstam, som kämpar för sin existens mot gäddor, korttidsregleringar av vattenståndet, mink och en växande skara fritidsfiskare. Speditören och Advokaten har haft turen att växa upp vid denna övre del av Ån och har sedan, efter några kortare utflykter, slagit sig ner i sina gamla trakter. Arkitekten är en relativt sentida granne, som inte förunnats att under 40- och 50-talen, d.v.s. före korttidsregleringen och innan minken var något större problem, lära känna Ån och dess ymnigt förekommande öringars fighting spirit.

För ett tiotal år sedan gick det upp för

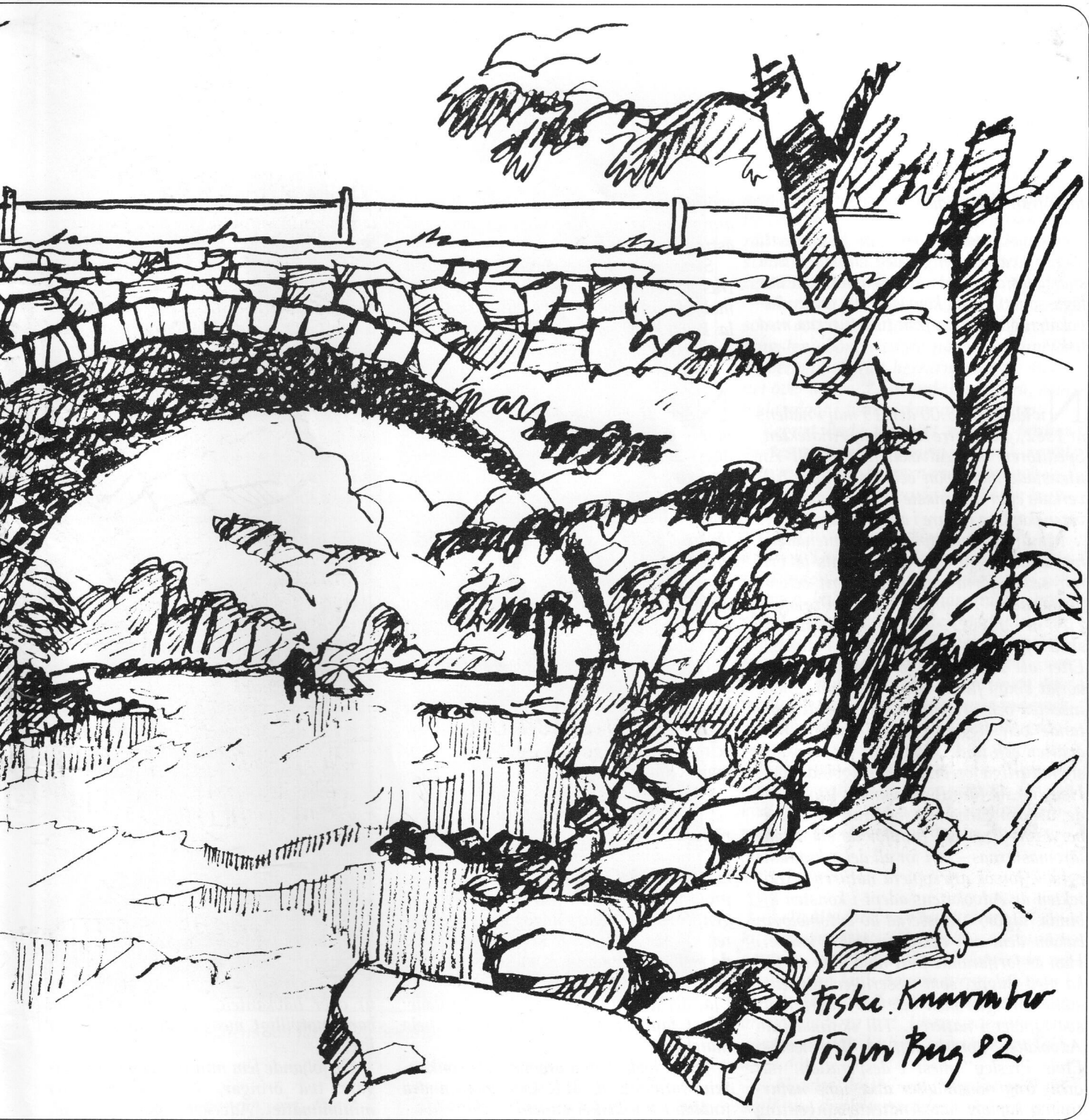
naturvårdande myndigheter, att en del av dalgången kring Ån hade sådana kvaliteter, att den borde skyddas. Numera är en sträcka på ungefär fem kilometer av dalgången naturreservat. Stränderna har gjorts promenadvänliga med bryggor över sankta ställen och strategiskt utplacerade bänkar för dem, som behöver pusta ut eller vill stanna för att titta närmare på fågellivet eller på en särskilt tilltalande del av Ån.

De tre herrarna har förmånen och nöjet att tillhöra en sportfiskeförening, vars vatten rinner genom en del av reservatet. Föreningen har genom åren gjort berömvärda insatser för att bibehålla ett godtagbart öringfiske, bl.a. genom årlig ut-

plantering av fisk, genom bestämmelser om maximal dagsfångst och om minimistorlek och genom kamp mot gäddorna.

Fiskesäsongen börjar ett veckoslut i mitten av maj – datum varierar – och slutar den 15 september. Som allt annat numera är den således reglerad, här på goda grunder. Även om det lätt inses att regleringen är nödvändig, kan den, som började fiska i Ån för fyrtio år sedan, inte

Fiske. Knarrmör
Tjögum Þing 82

undgå att längtansfullt tänka tillbaka på den tid när förbuden var få. Då var fisket i Än i praktiken tillgängligt när som helst på året och för vem som helst av dem, som befolkade dess stränder. Då fanns bara två förbud: Förbudet att fiska från dämmet vid Knavens såg och förbudet mot promenader på kanten till sågens turbindamm. Båda förbuden trotsades då och då av tonårsynglingar, som inte begrep det livsfarliga i sina övningar eller som struntade i livsfaran, när de såg en stor öring intill dämmet.

På den tiden var öringarna så många och i allmänhet så stora, att regler om minimimått var överflödiga. Då, när Speditören och Advokaten ännu inte hade en aning om spedition och advokatyr, gjorde dessa två sina första försök att fiska med fluga. Den blivande advokatens flugspö var då ett vanligt metspö av bambu, försedd med enkla linringar och ABU:s enklaste spinnrulle. I fiskereds-kapsaffären i Stan hade han sett riktiga flugspön, dyrgripar, som han inte vågade drömma om att äga. Detsamma gällde

fluglinor, som det för övrigt inte fanns många av i affärerna under de åren av krig i Europa. Hans första flugfiske bedrevs därför med en svart spunnen silkelina för spinnfiske, försedd med en våtfluga – oftast en March Brown – i ändan av en tafs av en och en halv meter naturgut. Det långa bambuspöet kunde kasta eller kanske snarare vispa ut linan cirka fem meter, kanske åtta i medvind. Kasttekniken var hemmagjord och knyckig.

forts. på nästa sida

forts från föreg sida

Om knyckarna inte blev för hårda, satt flugan kvar åtskilliga kast, innan tafsen snärtades av. Trots att utrustningen var föga sofistikerad, kom den blivande Advokaten oftast hem från fisketurerna med fisk.

Nu klockan 18.00 den 19 maj i nådens år 1982, gick de tre herrarna, Arkitekten, Speditören och Advokaten, ner till An utrustade med spön och linor, som tillverkats efter de senaste tekniska rönen av vetenskapliga fiskare i alla världens hörn.

Mindre vetenskapligt var innehållet i herrarnas flugaskar. Speditörens favorit har sedan förra sommaren varit och är fortfarande "I remember Elvis Presley"/FiN nr 2/1982/. Vilken öringföda den skall efterlikna är ännu höljt i dunkel. Efter att Advokaten för några år sedan börjat binda flugor igen, har han samlat insekter och studerat dem stående, sittande och liggande och i burkar med åvatten och under lupp, allt för att skaffa sig naturliga förebilder för flugbindandet. Han har då funnit det ganska frusterande, att öringarna ofta föredrar "I remember Elvis Presley" framför de etablerade läromästarnas – och för all del också hans egna – försök att kopiera naturen. Arkitekten är Advokatens adept i konsten att binda flugor, intresserad av entomologin bakom dem och också av själva knäpet. Han är fortfarande fullt nöjd med att fiska med flugor, som visserligen tillfredsställer öringen men inte har några motsvarigheter i naturen. Till skillnad från Advokaten, som knyter på "I remember Elvis Presley" mest i desperation, när öringarna nonchalerar alla hans naturtrogna kopior, har Arkitekten ingenting emot att som Speditören så att säga gå rakt på sak och fiska med Presley-flugan från början.

Det var ganska varmt men det regnade, ett svagt och tunt regn, som inte gjorde mycket väsen av sig. Regndropparna var så små, att deras nerslag i An knappt syntes i vattenytan. Här och där seglade en mörk Baetis-dun med strömmen någon sträcka, innan den lättade från vattnet med klumpiga vingslag. Regnet tycktes snarast ha en stärkande effekt på insektslivet och det var gott om mygg och andra småkryp i luften. Ärlor och flugsnappare försåg sig ur insekts-

svärmarna. Fälten av vitsippor i hasseldungarna kring An kantades nere vid åstranden av gula kabbelekor.

Strax efter de tre eminenta herrarna traskade Advokatens son, fjorton år gammal och fortfarande novis i flugfiskets ädla konst. För säkerhets skull hade han denna dag försett sig med spinnspö.

Normalt går fiskeföreningens medlemmar mangrant ner till An på premiärdagen, de yngre med fångstivern lysande ur ögonen, de äldre ofta med förväntningarna om en trevlig pratstund med fiskebröder, som dessutom kanske kan tänkas bjuda på någonting ur fickpluntan. Pratet om fisket och ceremonierna däromkring får gärna en sådan omfattning, att fiskebröderna glömmar sina spön och går hem utan att ha doppat sina linor i An.

Den här gången var det annorlunda. Färre fiskare hade tagit ner till An. De, som kommit och som inte fiskade, stod visserligen i klungor och pratade, och här och där hördes ett "Ja, skål då!". Men man pratade inte fiske.

"Vad tror du det blir?" sa någon.

"Ja, ett-ett", sa någon annan. "Det räcker."

"Om dom fightas som förra gången så klarar dom det. Nu när det inte är något problem för Torbjörn, så går det nog vägen.", sa ytterligare någon annan. Talarren kastade en förströdd blick på en fiskare i de mellersta tonären, som stolt höll upp en öring på cirka 7 hekto till beskådande. "Ja, det är bra, du", sa han och tillade: "Fast fan vet om Torbjörn håller hela matchen."

Fisket hade denna premiär fått konkurrens från fotboll, IFK Göteborgs andra finalmatch i UEFA-cupen.

"Jag måste vara hemma till åtta", sa Speditören till Arkitekten och Advokaten, "för då börjar matchen på teve."

Arkitekten uttryckte samma avsikt medan Advokaten höll tyst. Han har den egendomliga vanan att, när omgivningen drabbas av masspsykos, så reagerar han så att säga tvärtom. Han bestämde sig således omedelbart för att ägna större delen av kvällen och framförallt tiden mellan åtta och tio åt ett intensivt flugfiskande. Invändningar från sonen, som ännu har en tendens att följa med strömmen i flera bemärkelser, fick tas under övervägande om och när de kom.

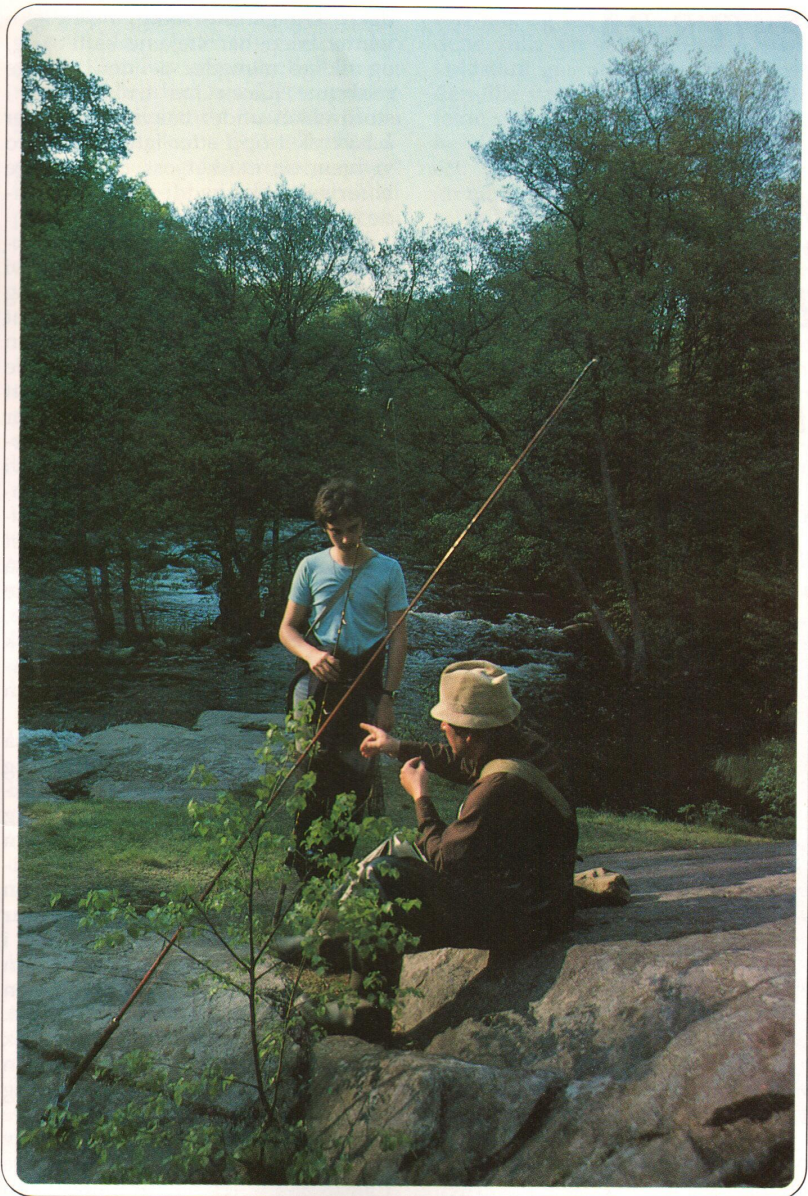
Advokaten knöt en egen skapelse på tafsen, en nymf med kropp av mörkbrun Swannundaze och fibrer från fasanstjärt, tunt och falskt hacklad med brun raphöhöna. Om än inte en förbättring av Sawyers Pheasant Tail, var den i alla fall en variant av denna. Advokaten stegade därpå ner mot en av Ans pooler, vadade försiktigt ut en bit och placerade nymfen ett tiotal meter uppströms. Som gammal bekant till An känner han ganska väl till var öringarna brukar stå. Första kastet – ingenting. Andra kastet lät han nymfen falla strax hitom en sten, lyfte spöt för att sträcka linan och erfor i samma ögonblick den obeskrivliga känslan av säsongens första fisk. (Hans son har försökt beskriva det obeskrivliga. "Det känns liksom runt", säger han. Och på något sätt stämmer det.) Öringen – för något annat kunde det inte vara – var kämpaglad och stretade uppströms i ett försök att gå runt stenen den stått vid. Någon bamse till fisk var det inte, det kände Advokaten, men han tog det ändå försiktigt av hänsyn till den tunna tafsen. Efter någon minut låg öringen i häven.

Som en av förberedelserna inför dagens fiske hade Advokaten på det nya flugspöt märkt ut minimimåttet för tillåten fångst, 28 centimeter. När öringen för en liten stund låg stilla i häven, höll han spöts uppmätta 28 centimeter mot fisken och konstaterade, en aning dystert, att det fattades en knapp centimeter till "laglig" storlek. Advokaten lossade varsamt flugan ur fiskens mun, sänkte häven i vattnet och såg öringen långsamt simma ut över hävkanten, som om också den bara motvilligt medgav att den var för liten.

De följande fem minuterna gav ytterligare två öringar, båda klart under minimimåttet. Advokaten gav sig i land, dels för att kontrollera, att sonen inte råkat ut för något ofrivilligt bad och dels för att undersöka Speditörens och Arkitektens eventuella framgångar med "I remember Elvis Presley". Väl i land skymtade Advokaten sonens sydväst över en buske vid åkanten. Lugnad fann han Arkitekten och Speditören sittande på en bergkulle, angripande innehållet i den senares snusdosa.

Jodå, Speditören hade fått tre öringar, alla för små, tyvärr, och Arkitekten hade tappat en fisk.

"Och du själv då?" frågade Speditören.

Advokatens son får del av Speditörens hemligheter.

Advokaten berättade om sin första öring för dagen och om de få millimeter, som retfullt saknades till de föreskrivna 28 centimetrarna.

"Vadå 28 centimeter?" sa Speditören förvånad. "27 är det, det vet du väl?"

Advokatens ansiktsuttryck förändrades till någonting mitt emellan bestörtning, ilska och flatskratt. Han var absolut bergsäker på de 28 centimetrarna, nästan i alla fall. För att visa sina fiskebröder att de misstog sig, hivade han fram fiskekortet ur en ficka i fiskevästen och glasögonen ur en annan.

"Titta här", sa han, tittade och tystnade, ty där stod det, svart på vitt: "Minimimått: 27 centimeter".

"Faan", sa han och stoppade ner kort och glasögon igen. Han fann Speditörens och Arkitektens leende litet försmädliga. Speditören drog fram pluntan och bjöd honom tröstande på en klunk. Arkitekten föredde genast ett plötsligt påkommet behov av tröst.

Medan herrarna satt och tröstade sig hördes plötsligt sonens "Pappa!". Fastän ännu inte färdigtröstad skyndade Advokaten att lämna sitt faderliga bistånd. Sonens spö stod i bäge och ynglingen såg ut ett kämpa med en fisk, större än någon av

dem de tre herrarna nyligen stiftat tillfällig bekantskap med. Med hjälp av sin fars råd och anvisningar bärgade sonen en stund senare en guldglitrande öring, 31 centimeter lång och förvånande välgödd.

Herrarna på bergknallen satt kvar, när sonen och Advokaten kom för att förevisa fångsten. Sonen växte någon millimeter av berömmet från herrarna och av stolthet över att vara den ende av de fyra, som hade något i fiskeväskan att visa upp.

Regnet hade upphört och blå fläckar syntes på himlen. Sonen försvann uppåt Än, men de tre herrarna satt kvar och såg ut över vad de värderade högst i sin hemtrakt.

"Fan, vad här är skönt", suckade Speditören. De andra sa ingenting, men alla tre kände detsamma: Nu, när våren och värmen hade kommit, när träden hade slagit ut och fiskevattnen öppnats, var det skönt att leva igen. Känslan förstärktes av att de delade den. De satt kvar ganska länge och såg på vattnet, här makligt rinnande och där virvlande och skummande, och på den spirande grönskan vid stränderna och på de yngre fiskebrödernas övningar vid Än. Och de hade det gott. Allt, som fattades för att kvällen skulle vara perfekt, var att Kamraterna vann över Sportverein Hamburg.

Halv åtta försvann Speditören och Arkitekten med ett "Hej då!". Advokaten gav sig uppåt Än för att leta reda på sonen. Han fann honom ivrigt fiskande i den sträcka av Än, som givit de flesta öringarna förra året. Ivern hade inte givit några resultat. Enligt sonen var det "alldes dött".

"Alldes dött?" sa Advokaten. "Jag skall visa dig hur man får fisk."

Fyrtio minuter senare hade sonens påstående bekräftats. Det var alldes dött. Fisken hade slutat att nappa, när regnet upphörde.

Sonen, som känner sin fars egenheter, sa försiktigt: "Pappa, om vi går hem nu hinner vi se slutet av andra halvlek."

Advokaten tittade ut över vattnet, som efter en regnig dag träffades av de första solstrålarna. Inte ett vak syntes till.

"Okey då", sa han.

De hann se de sista tio minuterna av matchen. Kamraterna vann med 3-0.

Advokaten skrev och plåtade. Arkitekten, Speditören och Sonen inspirerade.